

PRÀCTIQUES DE FILOLOGIA CATALANA

Curs: 2007-2008	Codi: 28674	Crèdits: 0 + 7,5 = 7,5
Cicle: Primer	Tipus d'assignatura: Obligatòria	Semestre: Segon

PROFESSOR(S)

[Neus Real Mercadal](#)

DESCRIPCIÓ GENERAL, OBJECTIUS I REQUISITS PREVIS

És una assignatura obligatòria, inclosa en el mòdul recomanat per a alumnes de primer curs. Té una durada quadrimestral i consta de 7,5 crèdits distribuïts en 6 de pràctiques d'aula i 1,5 de tutoria integrada.

Objectius generals

- El propòsit de l'assignatura és fornir els rudiments metodològics elementals per a l'estudi de les disciplines de la titulació (i matèries veïnes), a més d'oferir alguns elements de reflexió sobre el marc científic en general i sobre la particular adscripció dels estudis de llengua i literatura en aquest marc.
- Per això al llarg del curs s'analitzen i es practiquen possibilitats diverses en aquest sentit, amb un èmfasi especial en les fases del procés d'elaboració d'un treball científic de caràcter filològic (sobre temes relacionats amb la llengua i la literatura catalanes).
- Tot plegat implica, així mateix, donar a conèixer a l'alumnat algunes obres de referència, institucions i professions bàsiques amb relació als estudis de filologia catalana.

Objectius específics

- Identificar els trets definitoris del coneixement científic i del mètode hipoteticodeductiu, amb especial referència als estudis de llengua i literatura.
- Aprendre a identificar i destriar els diferents tipus de recerca.
- Assumir els principis bàsics de l'ètica i del rigor científics, tant pel que fa a la recerca pròpiament dita com a la comunicació dels resultats obtinguts.
- Aprofundir en el coneixement dels factors que determinen la tria o l'especificació d'un tema d'estudi.
- Adquirir els coneixements bàsics sobre els mètodes d'obtenció de dades.
- Conèixer els recursos bibliogràfics del camp d'especialitat i de les tècniques per fer una recerca bibliogràfica adequada.
- Desenvolupar la capacitat d'anàlisi crítica de la bibliografia.
- Adquirir el domini dels mecanismes per elaborar un treball científic, amb especial èmfasi en els trets distintius del tipus de llenguatge i de comunicació.

ESBÓS DEL TEMARI

1. Consideracions sobre el saber i els mètodes científics
 - 1.1. El coneixement científic i altres formes de coneixement
 - 1.2. Característiques distintives de la ciència. L'ètica científica.
 - 1.3. El mètode científic: la inducció i el mètode hipoteticodeductiu. Les relacions entre fets, dades, hipòtesis i teories
 - 1.4. Naturalesa de la recerca i tipologia (descriptiva, exploratòria, metodològica, etc.)
2. El treball universitari: tasques preliminars i elecció d'un tema. Delimitació del camp de treball
 - 2.1. Factors intrínsecs:
 - 2.1.1. Novetat i originalitat
 - 2.1.2. Abast (cronològic, topogràfic, variables implicades, etc.)
 - 2.1.3. Ambició i caràcter de la recerca (descriptiva, explicativa)
 - 2.1.4. Tipus de fonts utilitzades (primàries, secundàries) i formes d'obtenció.
 - 2.1.5. Tipus d'estudi (monografia, refutació d'una hipòtesis, estat de la qüestió, etc.)
 - 2.2. Factors extrínsecs
 - 2.2.1. Espai i temps per a la recerca (extensió i terminis)
 - 2.2.2. Capacitats i disponibilitat personals
 - 2.2.3. Costos materials
3. Les fonts de la recerca
 - 3.1. Bibliografia i documentació
 - 3.1.1. La noció de document
 - a) Tipus bàsics de documents
 - b) Suports materials
 - 3.1.2. Bibliografia
 - a) Funcions de la bibliografia

- b) Suports materials i entitats on es conserven: arxius, biblioteques i centres de documentació. Distincions bàsiques
- c) Les obres de referència:
 - indirectes: catàlegs, repertoris, butlletins de sumaris, etc.
 - directes: diccionaris racionals i diccionaris enciclopèdics. Gramàtiques, Històries de la Llengua i Històries de la Literatura
- d) Altres obres: articles de revista, monografies, estudis, ponències, literatura grisa, etc. Les principals publicacions periòdiques especialitzades
- e) Estratègies de cerca bibliogràfica. Els llenguatges d'interrogació
- 3.2. Altres fonts per a l'obtenció de dades:
 - 3.2.1. El treball de camp: l'observació i l'experimentació
 - 3.2.2. Tècniques i estratègies en la compilació de dades: mostreig, entrevista, test, qüestionari
- 4. L'explotació de les fonts i l'organització de les dades en la recerca
 - 4.1. L'establiment d'un corpus
 - 4.2. Tabulació i interpretació de les dades.
 - 4.2.1. Quadres, gràfiques i bases de dades
 - 4.2.2. L'estadística descriptiva i l'estadística interpretativa
 - 4.3. La lectura «crítica» dels textos científics i dels textos de creació
 - 4.3.1. Enfocament de la lectura de diferents tipus de material (llibres d'història, de filosofia, de ciències socials, ciències aplicades, textos literaris, etc.)
 - 4.3.2. Nivells de lectura: lectura primària, lectura d'inspecció, lectura analítica
 - 4.3.3. Algunes possibilitats de taxonomia textual: arguments i propòsits principals del llibre. Nocions sobre la tècnica del resum
 - 4.3.4. La lectura paral·lela i la confecció d'un quadern de notes
 - 4.3.5. La lectura selectiva. Fitxes de lectura
 - 4.4. L'organització d'un fitxer. Possibles adaptacions dels models tradicionals al suport informàtic
- 5. Organització i redacció del treball científic. La divulgació de la recerca
 - 5.1. Administració del temps disponible: l'elaboració d'un cronograma
 - 5.2. Factors a considerar en la confecció del «producte informatiu»: receptors, objectius inicials, restriccions externes, etc.)
 - 5.3. Les publicacions científiques:
 - 5.3.1. Diferències entre la redacció científica i la «literària»
 - 5.3.2. Les funcions de la redacció científica i tècnica
 - 5.3.3. Llenguatge i terminologia específica. L'ús d'abreviatures i codis
 - 5.4. Planificació de l'estructura i distribució dels materials:
 - 5.4.1. Decisions sobre el cos del text: paràgrafs, seccions i capítols. El sumari final
 - 5.4.2. La redacció. Estratègies per superar el bloqueig
 - 5.4.3. Les notes i les citacions. Alguna precisió sobre la transcripció de textos.
 - 5.4.4. Taules, gràfics i annexos
 - 5.4.5. Principis bàsics de la presentació de la bibliografia
 - 5.4.6. Altres convencions de presentació
 - 5.5. Altres gèneres: comunicació oral, ponència, monografia, ressenya, memòria, etc.

TUTORIES INTEGRADAS

En les sessions tutoritzades es reforçaran i complementaran els temes tractats a classe mitjançant exercicis pràctics (que caldrà entregar per escrit) i activitats diverses (xerrades i visites a institucions). També s'hi farà un seguiment del treball del curs.

Les tutories integrades es duran a terme virtualment i presencialment en el cas de les qüestions concretes (mitjançant el correu electrònic i les visites al despatx de la professora). El reforç pràctic i les activitats complementàries seran presencials, i tindran lloc tant a l'aula corresponent com en altres espais de la UAB, la Biblioteca de Catalunya i l'Arxiu Nacional de Catalunya.

BIBLIOGRAFIA ESSENCIAL

- Claret, J. *Organiser la pensée. Une formation méthodique au travail intellectuel*. Paris: ESF / Librairies Techniques, 1989³. Formation Permanente en Sciences Humaines, 47.
- Coromina, E. [et al.] *El treball de recerca. Procés d'elaboració, memòria escrita, exposició oral i recursos*. Vic: Eumo, 2000.
- Eco, U. *Cómo se hace una tesis. Técnicas y procedimientos de investigación, estudio y escritura*. Barcelona: Gedisa, 2001. Biblioteca de Educación. Herramientas Universitarias, 7.
- García de la Fuente, O. *Metodología de la investigación científica: cómo hacer una tesis en la era de la informática*. Madrid: CEES, 1992.
- Rigo, A.; Genescà, G. *Tesis i treballs. Aspectes formals*. Presentació de Salvador Alsius. Vic: Eumo, 2000. Llengua i Text, 4.
- Wilkinson, A. M. *The Scientist's Handbook for Writing Papers and Dissertations*. New Jersey: Prentice Hall, 1991.

En línia: bases de dades i webs

www.cbuc.es/ccuc

www.traces.uab.cat/tracesbd/

www.uoc.edu/lletra

www.vilaweb.com/lletres/

FORMA D'AVALUACIÓ

L'avaluació de l'assignatura es basarà en:

1. la participació a classe i les activitats complementàries (30%);
2. la realització de diversos exercicis pràctics (45%), i
3. la planificació d'un hipotètic treball de recerca (25%).

Els exercicis pràctics que es faran durant el curs (punt 2) són els següents:

- a) un buidatge d'un suplement cultural de la premsa escrita (en equip; 10%);
- b) una ressenya d'una obra literària o acadèmica (individual; 10%);
- c) una exposició oral, a partir d'un guió escrit (que caldrà entregar), sobre una revista de llengua i/o literatura publicada en l'actualitat (en equip; 10%);
- d) una valoració escrita de les activitats complementàries (individual; 5%), i
- e) cinc exercicis que s'especificaran al llarg del curs (individuals; 10%)

Per a superar l'avaluació, caldrà lliurar el projecte final i *tots i cadascun* dels altres exercicis proposats, fer-ho dins dels terminis previstos, treure una nota que mai no estigui per sota del mínim preestablert i superar una prova de validació.

ALTRES DADES**ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES**

Les activitats complementàries previstes són les següents:

- 1) visites i/o informatives: Biblioteca d'Humanitats de la UAB, seu de la base de dades Traces (Departament de Filologia Catalana de la UAB), Biblioteca de Catalunya (Barcelona) i Arxiu Nacional de Catalunya (Sant Cugat). D'aquesta manera, podrem conèixer de primera mà el funcionament intern i les possibilitats que ofereixen;
 - 2) sessions amb escriptors: cal assistir a les que tinguin lloc durant el curs en el marc del cicle de dos anys organitzat pel GELCC (Grup d'Estudis de Literatura Catalana Contemporània), i
 - 3) ponències de llicenciats i/o doctors en filologia catalana, amb trajectòries diverses i que s'han professionalitzat en diferents àmbits. Això ens permetrà conèixer diferents experiències laborals i algunes sortides professionals de la nostra titulació.
-